

Μοναδικός Σειριακός Αριθμός: oMHytX8Z2SW7uzpRnFFMLg

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΤΡΙΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ ΘΩΜΑΪΔΗ κατά ΕΛΛΑΔΑΣ

(Αρ. Προσφυγής 28345/16)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

7 Μαΐου 2024

Η παρούσα απόφαση θα καταστεί τελεσίδικη υπό τις συνθήκες που καθορίζονται στο Άρθρο 44 παρ.2 της Σύμβασης. Μπορεί να υποστεί συντακτική αναθεώρηση.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Στην υπόθεση Θωμαΐδη κατά Ελλάδας,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Τρίτο Τμήμα), που συνεδρίασε ως Τμήμα, το οποίο συστάθηκε από τους:

Πέρε Πάστορ Βιλανόβα (Pere Pastor Vilanova), *Πρόεδρος*,

Τζόλιεν Σακινγκ (Jolien Schukking),

Γεώργιο Α. Σεργίδη,

Ντάριαν Πάβλι (Darian Pavli),

Πέετερ Ρουσμα (Peeter Roosma),

Αντρέας Ζούντ (Andreas Zünd),

Όντυ Μζόλ Αρναρντοτιρ (Oddný Mjöll Arnardóttir), *δικαστές*,

Ευγενία Πρεβεδούρου, *δικαστή ad hoc* (για τον συγκεκριμένο σκοπό),

και την Όλγκα Τσερνισοβα (Olga Chernishova), *Αναπληρώτρια Γραμματέα του Τμήματος*,

Έχοντας υπόψη:

την προσφυγή (αρ. 28345/16) κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας η οποία κατατέθηκε στο Δικαστήριο σύμφωνα με το Άρθρο 34 της Σύμβασης για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση») στις 10 Μαΐου 2016 από Έλληνα υπήκοο, τον κο. Κυριάκο Θωμαΐδη·

την απόφαση να κοινοποιηθεί η προσφυγή στην Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση»)·

την παραίτηση από την υπόθεση του κου Ιωάννη Κτιστάκη, δικαστή που εκλέχθηκε σε σχέση με την Ελλάδα (Κανονισμός 28 του Κανονισμού του Δικαστηρίου) και την συνακόλουθη απόφαση του Προέδρου του Τμήματος να διορίσει την κα Ευγενία Πρεβεδούρου να παραστεί ως δικαστής ad hoc στην υπόθεση (Άρθρο 26 παρ.4 της Σύμβασης και Κανονισμός 29 παρ.1 του Κανονισμού του Δικαστηρίου),

τις παρατηρήσεις των μερών·

Αφού συσκέφθηκε κατ' ιδίαν στις 9 Απριλίου 2024,

Εκδίδει την ακόλουθη απόφαση, η οποία υιοθετήθηκε κατά την ημερομηνία αυτή:

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Η προσφυγή αφορά διαπίστωση αστικής ευθύνης κατά του προσφεύγοντα και διαταγή για αποζημίωση σε σχέση με το έργο του ως δημοσιογράφου και κύριος παρουσιαστής τηλεοπτικού προγράμματος.

ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

2. Ο προσφεύγων γεννήθηκε το 1961 και ζει στην Θεσσαλονίκη. Εκπροσωπήθηκε από τους κ.κ. Σ. Τσακουράκη και Κ. Μιντζιρά, δικηγόρους Αθηνών.

3. Η Κυβέρνηση εκπροσωπήθηκε από την αντιπρόσωπο του φορέα της, τον κο Κ. Γεωργιάδη, Νομικό Σύμβουλο του Κράτους.

4. Τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης μπορούν να συνοψισθούν ως ακολούθως.

I. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ

5. Το 2011 κινήθηκε ποινική δίωξη κατά αρκετών μετόχων του Ελληνικού επαγγελματικού ποδοσφαίρου για φερόμενους στημένους αγώνες. Μεταξύ των κατηγορουμένων ήταν και ο κ. Β.Μ., πρόεδρος ποδοσφαιρικού συλλόγου και τότε αντιπρόεδρος της Ελληνικής Ποδοσφαιρικής Ομοσπονδίας.

6. Ο προσφεύγων είναι δημοσιογράφος και κύριος παρουσιαστής της ζωντανής τηλεοπτικής εκπομπής «Η δίκη στον ΣΚΑΙ» που μεταδίδεται από τον τηλεοπτικό σταθμό εθνικής εμβέλειας «ΣΚΑΪ».

7. Το πρόγραμμα που μεταδόθηκε στις 22 Οκτωβρίου 2012 ήταν εν μέρει αφιερωμένο στο θέμα της αναδιοργάνωσης των εθνικών πρωταθλημάτων ποδοσφαίρου. Κατά τη διάρκεια του προγράμματος, ο προσφεύγων παρουσίασε μια κατάθεση μάρτυρα που χρονολογείται από το 2010, η οποία αποτελούσε μέρος της κύριας έρευνας για τους υποτιθέμενους στημένους αγώνες. Ο προσφεύγων παρέθεσε από τη δήλωση, περιγράφοντας πώς ο Α.Μ. (πρόεδρος ποδοσφαιρικού συλλόγου) είχε προσεγγίσει Ιταλό διαιτητή και ισχυρίστηκε ότι είχε συνεργαστεί με τον Β.Μ. Ο Π.Μ. τότε είχε αποπειραθεί ανεπιτυχώς να δωροδοκήσει έναν Ιταλό διαιτητή. Στη συνέχεια, ο Β.Μ. είχε προσπαθήσει να δωροδοκήσει τον Ιταλό διαιτητή μέσω ενός άλλου διαιτητή, του D., ξανά χωρίς επιτυχία, και η ομάδα του Β.Μ. έχασε αυτόν τον αγώνα.

8. Στις 8 Νοεμβρίου 2012, στον ιστότοπο του τηλεοπτικού προγράμματος, ο προσφεύγων ανακοίνωσε ότι ο Α.Κ., δικηγόρος στο επάγγελμα και πρόεδρος άλλου ποδοσφαιρικού συλλόγου, θα έκανε αποκαλύψεις για το σκάνδαλο των στημένων αγώνων.

9. Με εξώδικη διαμαρτυρία που επιδόθηκε στον τηλεοπτικό σταθμό, ο προσφεύγων και ο Α.Κ. στις 12 Νοεμβρίου 2012, ο Β.Μ. κατήγγειλε ότι είχε

Μοναδικός Σειριακός Αριθμός: oMHytX8Z2SW7uzpRnFFMLg

συκοφαντηθεί επανειλημμένα από το τηλεοπτικό πρόγραμμα μέσω της παρουσίασης ψευδών γεγονότων και της παράνομης χρήσης οπτικοακουστικού υλικού και ζήτησε να απέχουν από οποιαδήποτε περαιτέρω κακόβουλη, προσβλητική ή δυσφημιστική αναφορά σε αυτόν και από την παρουσίαση παράνομου οπτικοακουστικού υλικού και υποκλοπών αποδεικτικών στοιχείων, ενώ δήλωσε ότι επιφυλάσσεται για κάθε νόμιμο δικαίωμα.

10. Στις 12 Νοεμβρίου 2012 ο Α.Κ. εμφανίστηκε στο πρόγραμμα και έκανε σχόλια για τον Β.Μ. όπως «αφού ο Β.Μ. αγόρασε τις μετοχές... υπάρχει κυριολεκτικά χούντα στο ελληνικό ποδόσφαιρο» και «σήμερα θα καταλάβουν όλοι... ποιος πρέπει να πάει φυλακή, γιατί το ποδόσφαιρο δεν μπορεί να ανεχθεί άλλο αυτή την εγκληματική οργάνωση, αυτή τη χούντα που κυριαρχεί...». Ο Α.Κ. ανέφερε περαιτέρω: «Δέχτηκα τρομερή και συκοφαντική συμπεριφορά από τον Β.Μ., την οποία του επιστρέφω στο έπακρο και από απόψε όλος ο Ελληνικός λαός και οι φίλαθλοι θα μαθαίνουν ποιοι είναι τα σκουπίδια του Ελληνικού ποδοσφαίρου και ... ποιος πρέπει να πάει φυλακή». Ο Α.Κ. διάβασε επίσης μεγάλα τμήματα των αρχείων των συνομιλιών που υποκλάπησαν μεταξύ του Α.Μ. και άλλων, τα οποία υποδήλωναν υποτιθέμενες απόπειρες του Β.Μ. να δωροδοκήσει διαιτητές και περιείχε επίσης κάποια χυδαία γλώσσα. Υποστήριξε περαιτέρω ότι ο β.Μ. είχε εμπλακεί σε βίαιο επεισόδιο που οργάνωσαν οι υποστηρικτές των οπαδών του ποδοσφαιρικού του συλλόγου εναντίον του Α.Κ.

11. Κάποια στιγμή ο Α.Μ. παρενέβη τηλεφωνικά και κατήγγειλε ότι διαβάζονταν παράνομα συνομιλίες που είχαν υποκλαπεί. Ένας καλεσμένος στο πρόγραμμα παρατήρησε ότι έγιναν ακροατές και όχι συμμετέχοντες σε μια συζήτηση. Ο προσφεύγων δήλωσε ότι δεν μπορούσε να επικροτήσει τις απόψεις του Α.Κ. ή τα αρχεία των συνομιλιών που είχαν υποκλαπεί. Παρατήρησε επίσης ότι είχαν διαβαστεί «παράνομες, καταγραφές συνομιλιών που είχαν υποκλαπεί». Ωστόσο, δεν απέτρεψε τον Α.Κ. από το να αναγνώσει ή να σχολιάσει τις καταγραφές.

12. Από τη δικογραφία προκύπτει ότι η έρευνα για τους ισχυρισμούς για στημένους αγώνες τράβηξε την προσοχή των ΜΜΕ εκείνη την εποχή. Το θέμα είχε δημοσιοποιηθεί πριν τις δύο εκπομπές και ο Α.Κ. είχε προηγουμένως κοινοποιήσει δημόσια πληροφορίες για τις υποκλαπείσες συνομιλίες.

II. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΠΡΟΣΦΕΥΓΟΝΤΑ

13. Στις 19 Νοεμβρίου 2012 ο Β.Μ. κατέθεσε αγωγή κατά του προσφεύγοντα ζητώντας αποζημίωση ύψους περίπου 500.000 ευρώ (ΕΥΡΩ) για ηθική βλάβη που υπέστη λόγω προσβολής του δικαιώματός του για προστασία της προσωπικότητάς του.

14. Στην απόφαση αριθ. 2891/2013 της 20ης Μαΐου 2013, το Πρωτοδικείο Πειραιά έκρινε ότι η δημοσίευση κατά την πρώτη μετάδοση της κατάθεσης μάρτυρα, η οποία αποτέλεσε μέρος της ποινικής έρευνας και ότι ο προσφεύγων επέτρεψε την ανάγνωση αρχείων συνομιλιών που είχαν υποκλαπεί παρανόμως, συνοδευόμενων από προσβλητικά και δυσφημιστικά σχόλια που έκανε ο Α.Κ. ο οποίος είχε προσκληθεί στο πρόγραμμα της 12ης Νοεμβρίου 2012, είχαν βλάψει την τιμή και υπόληψη του Β.Μ. και την κοινωνική και επαγγελματική του θέση ως υψηλού επιπέδου μετόχου στο Ελληνικό ποδόσφαιρο. Η δημοσίευση της εν λόγω κατάθεσης μάρτυρα δεν είχε καμία σχέση και δεν ήταν απαραίτητη για τη συζήτηση της αναδιοργάνωσης του πρωταθλήματος που ακολούθησε και ήταν ήδη γνωστή στο κοινό. Απαγορεύτηκε ρητά με το Π.Δ. 77/2003 (που θέσπισε τον Κώδικα Δεοντολογίας του Τύπου, βλ. παράγραφο 19 παρακάτω), και ο τρόπος με τον οποίο είχε γίνει υποδηλώνει ότι αποσκοπούσε στην προσβολή. Το ίδιο ίσχυε και για τη δεύτερη εκπομπή. Δεν είχε συμβάλει στην ενημέρωση του κοινού, αφού οι καταγγελίες ήταν ήδη γνωστές, αλλά είχε ως στόχο να παρέχει στον Α.Κ. μια ευκαιρία να κάνει προσβλητικά και συκοφαντικά σχόλια εν όψει της προσωπικής του διαμάχης με τον Β.Μ. μέσω της ανάγνωσης του περιεχομένου των συνομιλιών που είχαν υποκλαπεί παρανόμως. Δεν είχε γίνει κανένας σχολιασμός ή ουσιαστική συζήτηση μεταξύ των καλεσμένων. Το γεγονός ότι ο προσφεύγων είχε δηλώσει ότι δεν είχε επικροτήσει τις απόψεις του Α.Κ. και ότι είχαν διαβαστεί οι καταγραφές των συνομιλιών που είχαν ανακληθεί παράνομα, δεν τον απάλλαξε από την ευθύνη του ως κύριος παρουσιαστής της εκπομπής που επέτρεψε στον Α.Κ. να τα βγάζει στον αέρα και να κάνει προσβλητικά σχόλια. Στη συνέχεια, το δικαστήριο εξέτασε την έκταση της ζημίας που προκλήθηκε στη φήμη του Β.Μ. Διαπίστωσε ότι, εν όψει της εθνικής εμβέλειας του καναλιού και του ευρέος κοινού του, που περιλάμβανε επαγγελματίες του αθλητισμού και ποδοσφαιρόφιλους, η ζημιά ήταν σημαντική. Λαμβάνοντας υπόψη το είδος, την έκταση και τις συνθήκες της ζημίας που προκλήθηκε, την ευθύνη του προσφεύγοντα για τη ζημιά και την πρόθεσή του να την προκαλέσει, τον χρόνο και τον τόπο των γεγονότων, την ευρεία δημοσιότητα και τον αντίκτυπο της στην επαγγελματική, κοινωνική και οικονομική κατάσταση του Β.Μ., το δικαστήριο έκρινε εύλογο να επιδικάσει 10.000 ευρώ προς καταβολή στον Β.Μ. για ηθική βλάβη.

15. Στις 6 Μαρτίου 2014 το Εφετείο Πειραιά με την υπ' αριθ. 186/2014, απέρριψε την έφεση του προσφεύγοντα και επιβεβαίωσε την επιδίκαση αποζημίωσης. Το Εφετείο επικύρωσε την απόφαση του Πρωτοδικείου Πειραιά. Έκρινε ότι το περιεχόμενο των τηλεοπτικών εκπομπών ήταν δυσφημιστικό και επιβλαβές για την τιμή και την υπόληψη του Β.Μ. και ότι ο τρόπος με τον οποίο είχαν κατασκευαστεί οι εκπομπές από τον προσφεύγοντα έδειχνε την πρόθεσή του να προσβάλει τον Β.Μ. Ως προς αυτό το δικαστήριο τόνισε ότι η διάδοση της κατάθεσης μάρτυρα από φάκελο έρευνας που διάβασε ο προσφεύγων απαγορεύεται από το νόμο και ότι οι συνομιλίες που διάβασε ο Α.Κ. είχαν υποκλαπεί παράνομα. Επιπλέον, η διάδοση των εν λόγω πληροφοριών ήταν περιττή για την ευαισθητοποίηση του κοινού, καθώς ήταν ήδη γνωστή στο κοινό. Η ανάγνωση από τον προσφεύγοντα της κατάθεσης μάρτυρα στην πρώτη εκπομπή ήταν επίσης άσχετη με τη συζήτηση που ακολούθησε για την αναδιάρθρωση του ελληνικού πρωταθλήματος. Στη δεύτερη εκπομπή ο προσφεύγων είχε επιτρέψει περαιτέρω στον Α.Κ. να διαβάσει τις καταγραφές των συνομιλιών που αποκτήθηκαν παράνομα και να κάνει προσβλητικά σχόλια για τον Β.Μ., παρόλο που ο Β.Μ. τους είχε καλέσει να απόσχουν από τέτοια συμπεριφορά. Το δικαστήριο σημείωσε επίσης ότι ο προσφεύγων επέτρεψε τις παρατηρήσεις του Α.Κ. για τον Β.Μ., σε ένα πλαίσιο όπου υπήρχε έντονη διαμάχη μεταξύ των δύο ανδρών, χωρίς να συμβάλει στην ενημέρωση των τηλεθεατών για το ζήτημα του στησίματος αγώνων στο Ελληνικό ποδόσφαιρο. Όσον αφορά την υπεράσπιση του προσφεύγοντος ότι σκοπός του ήταν να ενημερώσει το κοινό και να συμβάλει σε μια εις βάθος συζήτηση για στησιμο αγώνων, το δικαστήριο την απέρριψε καθώς δεν έγιναν νέες αποκαλύψεις και δεν προστέθηκαν πληροφορίες για μια διερεύνηση του θέματος σε βάθος. Παρόλο που ο προσφεύγων είχε δηλώσει κατά τη διάρκεια της δεύτερης εκπομπής ότι δεν ενστερνιζόταν τις απόψεις του Α.Κ. και ότι τα αντίγραφα που διαβάστηκαν είχαν ληφθεί παράνομα, είχε σχεδιάσει τις εκπομπές με τρόπο που έδειχνε την πρόθεσή του να προσβάλει τον Β.Μ. και δεν κατάφερε να αποτρέψει τον Α.Κ. από το να τα διαβάσει και να κάνει τις προσβλητικές του δηλώσεις. Η υπεράσπιση του προσφεύγοντος ότι δεν μπορούσε να είναι υπεύθυνος για το επίμαχο περιεχόμενο των εκπομπών του επίσης απορρίφθηκε.

16. Ο Άρειος Πάγος με την απόφασή του υπ' αριθμ. 1158/2015 της 31ης Αυγούστου 2015, απέρριψε προσφυγή επί νομικών θεμάτων που είχε ασκήσει ο προσφεύγων. Το δικαστήριο συμφώνησε ότι οι εκπομπές που μεταδόθηκαν αποτελούσαν προσβολή για τον ενάγοντα και διαπίστωσε ότι οι αποφάσεις που εκδόθηκαν ήταν

Μοναδικός Σειριακός Αριθμός: oMHytX8Z2SW7uzpRnFFMLg
 σύμφωνα με το άρθρο 10 της Σύμβασης και το άρθρο 14 του Συντάγματος για την ελευθερία της έκφρασης και του τύπου. Ήταν επίσης σύμφωνη με τα άρθρα 57 και 59 του Αστικού Κώδικα περί ηθικής βλάβης λόγω προσβολής δικαιωμάτων προσωπικότητας σε συνδυασμό με τα άρθρα 914 και 932 περί αδιοπραξίας, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του Ποινικού Κώδικα που απαγορεύουν την προσβολή (βλ. παράγραφος 18 παρακάτω). Ο Άρειος Πάγος επίσης απέρριψε τον ισχυρισμό του προσφεύγοντος ότι η μετάδοση του υλικού είχε κίνητρο δημόσιου συμφέροντος και καλυπτόταν από δημοσιογραφική ελευθερία, επισημαίνοντας την παράνομη διάδοση της κατάθεσης μάρτυρα από τον φάκελο της έρευνας και την προβολή συνομιλιών που υποκλάπηκαν παρانونώς, ότι το περιεχόμενο ήταν ήδη γνωστό στο κοινό και ότι δεν έλαβε χώρα σχετική συζήτηση κατά τη διάρκεια των εν λόγω τηλεοπτικών εκπομπών. Αντίθετα, διαπίστωσε ότι ο σχεδιασμός και το περιεχόμενο και των δύο εκπομπών, ιδίως εκείνης της 12ης Νοεμβρίου 2012, είχαν ως στόχο την προσβολή του Β.Μ. και την επίθεση στην υπόληψή του. Κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η παρέμβαση στην δημοσιογραφική ελευθερία του προσφεύγοντα ήταν ανάλογη των περιστάσεων.

17. Από τη δικογραφία προκύπτει ότι το 2021 ο Β.Μ. αθωώθηκε για στημένους αγώνες και συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση.

ΣΧΕΤΙΚΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ

18. Οι σχετικές διατάξεις του Συντάγματος, του Αστικού Κώδικα και του Ποινικού Κώδικα συνοψίστηκαν, ιδίως στην υπόθεση *Καψής και Δανίκας κατά Ελλάδος*, αρ. 52137/12, παρ. 18-19, 19 Ιανουαρίου 2017, και στην υπόθεση *Κουτσολιώντος και Πανταζής κατά Ελλάδος*, αρ. 54608/09 και 54590/09, παρ. 22-23 και 25, 22 Σεπτεμβρίου 2015.

19. Με το Προεδρικό Διάταγμα υπ' αριθμ. 77/2003 τέθηκε σε ισχύ ο Κώδικας Δεοντολογίας ειδησεογραφικών και άλλων δημοσιογραφικών και πολιτικών εκπομπών (εφεξής «ο Κώδικας Δεοντολογίας του Τύπου»), ο οποίος περιγράφει τις βασικές αρχές δεοντολογίας σχετικά με την παραγωγή ειδήσεων. Το Άρθρο 8 του Κώδικα Δεοντολογίας Τύπου ορίζει ότι οι πληροφορίες που πρόκειται να διαδοθούν πρέπει να διασταυρώνονται και να συλλέγονται με θεμιτά μέσα· δεν επιτρέπεται η μετάδοση πληροφοριών που υποκλάπηκαν με παράνομες παρακολούθησεις τηλεφώνων, κρυφά μικρόφωνα ή κάμερες ή οποιοδήποτε άλλο συναφές μέσο. Το Άρθρο 11 του ίδιου Κώδικα απαγορεύει τη

Μοναδικός Σειριακός Αριθμός: oMHytX8Z2SW7uzpRnFFMLg

δημοσίευση εγγράφων που γίνονται γνωστά στις αρμόδιες αρχές κατά το στάδιο προανάκρισης και γενικότερα τις ποινικής διαδικασίας.

20. Η Κυβέρνηση ανέφερε παραδείγματα της πρακτικής του Αρείου Πάγου και του Συμβουλίου της Επικρατείας για να καταδείξει ότι η προσέγγιση των ανώτατων Ελληνικών δικαστηρίων σε ισχυρισμούς για προσβολή και συκοφαντική δυσφήμιση που διατυπώθηκαν σε σχέση με δημοσιογράφους σύμφωνα με τις αναφερόμενες διατάξεις βασιζόταν στη Σύμβαση και με γνώμονα την αρχή της αναλογικότητας. Έτσι, το πρωταρχικό συμφέρον του κοινού να ενημερώνεται για ένα σημαντικό θέμα θα μπορούσε να οδηγήσει σε κάποια παραβίαση του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή· ταυτόχρονα, η δημοσίευση υλικού από εκκρεμείς φακέλους έρευνας θα μπορούσε να δικαιολογηθεί μόνο σε πραγματικά εξαιρετικές περιστάσεις για να αποφευχθεί η διακύβευση του τεκμηρίου της αθωότητας και η διατήρηση της αποτελεσματικής διεξαγωγής των δικαστικών διαδικασιών, καθώς και η αμεροληψία της δικαστικής εξουσίας.

ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ

ΦΕΡΟΜΕΝΗ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 10 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

21. Ο προσφεύγων διαμαρτυρήθηκε πως οι αποφάσεις των εγχώριων δικαστηρίων που τον διέτασαν να καταβάλει αποζημίωση στον Β.Μ. είχαν παραβιάσει το δικαίωμά του στην ελευθερία της έκφρασης που εγγυάται το άρθρο 10 της Σύμβασης, το οποίο έχει ως εξής:

«1. Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην ελευθερία έκφρασης. Το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει την ελευθερία γνώμης ως και την ελευθερία λήψεως ή μεταδόσεων πληροφοριών ή ιδεών, χωρίς επέμβαση δημοσίων αρχών ...

2. Η άσκηση των ελευθεριών αυτών, που συνεπάγονται καθήκοντα και ευθύνες μπορεί να υπαχθεί σε ορισμένες διατυπώσεις, όρους, περιορισμούς ή κυρώσεις που προβλέπονται από το νόμο και αποτελούν αναγκαία μέτρα σε μια δημοκρατική κοινωνία για την εθνική ασφάλεια, την εδαφική ακεραιότητα ή τη δημόσια ασφάλεια, την προάσπιση της τάξεως και τη πρόληψη του εγκλήματος, την προστασία της υγείας ή της ηθικής, την προστασία της υπόληψης ή των δικαιωμάτων των τρίτων, την παρεμπόδιση της δημοσιοποίησης εμπιστευτικών πληροφοριών ή την διασφάλιση του κύρους και της αμεροληψίας της δικαστικής εξουσίας».

A. Παραδεκτό

22. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι η προσφυγή δεν είναι ούτε προδήλως αβάσιμη ούτε απαράδεκτη για κανέναν από τους λόγους που απαριθμούνται στο Άρθρο 35 της Σύμβασης. Επομένως, πρέπει να κριθεί παραδεκτή.

B. Ουσία*1. Οι παρατηρήσεις των μερών*

23. Ο προσφεύγων υποστήριξε ότι ως δημοσιογράφος είχε καθήκον να μεταδώσει τις πληροφορίες στο πλαίσιο της δημόσιας συζήτησης σχετικά με υποτιθέμενους στημένους αγώνες – ένα από τα κύρια αθλητικά θέματα της εποχής και που αφορούσε υψηλόβαθμα δημόσια πρόσωπα, όπως ως ενάγων. Το θέμα δεν είχε καμία σχέση με την ιδιωτική ή την οικογενειακή ζωή του B.M., αλλά επικεντρώθηκε στα δημόσια καθήκοντά του. Το γεγονός ότι οι ηχογραφήσεις είχαν ληφθεί παράνομα δεν μπορούσε από μόνο του να δικαιολογήσει την εν λόγω παρέμβαση. Επιπλέον, τα έγγραφα ήταν ήδη δημόσια, μειώνοντας κάθε βλάβη που θα μπορούσε να προκληθεί από την περαιτέρω αποκάλυψή τους. Ο προσφεύγων τόνισε ότι δεν γνώριζε την ακριβή φύση των δηλώσεων και των αποκαλύψεων που έκανε ο A.K. στη ζωντανή εκπομπή το Νοέμβριο του 2012 και ότι είχε αποστασιοποιηθεί από αυτές τις δηλώσεις. Τέλος, ήταν της άποψης ότι το ποσό που επιδικάστηκε στον B.M. για ηθική βλάβη ήταν δυσανάλογο και κινδύνευε να δημιουργήσει αποτρεπτικό αποτέλεσμα στη δημοσιογραφική ελευθερία.

24. Η Κυβέρνηση παραδέχτηκε μια παρέμβαση στο δικαίωμα του προσφεύγοντα στην ελευθερία έκφρασης, αλλά θεώρησε ότι αυτή η παρέμβαση ήταν ανάλογη και αναγκαία σε μια δημοκρατική κοινωνία, πλήρως σύμφωνη με τη νομολογία του Δικαστηρίου. Η παρέμβαση βασίστηκε σε σαφείς και προσβάσιμους νομικούς κανόνες και επιδίωκε θεμιτούς σκοπούς, όπως η προστασία της υπόληψης άλλων, η πρόληψη της αποκάλυψης εμπιστευτικών πληροφοριών και η προστασία του δικαστικού συστήματος. Σε αυτό το τελευταίο θέμα, ειδικότερα, η Κυβέρνηση τόνισε ότι η δημοσίευση της κατάθεσης μάρτυρα από εκκρεμή ποινικό φάκελο ήταν παράνομη και ότι οι συνομιλίες που διαβάστηκαν στο τηλεοπτικό πρόγραμμα του προσφεύγοντος είχαν υποκλαπεί παράνομα κατά σαφή παραβίαση των προτύπων της επαγγελματικής δημοσιογραφίας. Η Κυβέρνηση επεσήμανε τη λεπτομερή εξέταση των εθνικών δικαστηρίων τα οποία, σε τρία επίπεδα δικαιοδοσίας, είχαν σταθμίσει τα ανταγωνιστικά συμφέροντα σύμφωνα με τα Άρθρα 8 και 10 της σύμβασης και είχαν λάβει υπόψη τα πραγματικά περιστατικά της

Μοναδικός Σειριακός Αριθμός: oMHytX8Z2SW7uzpRnFFMLg
υπόθεσης, παραμένοντας έτσι εντός του περιθωρίου εκτίμησης που παρέχεται στα κράτη σε τέτοια θέματα.

25. Αυτές οι αποφάσεις των δικαστηρίων, ειδικότερα, κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι η δημοσίευση της κατάθεσης μάρτυρα και των πληροφοριών από τις συνομιλίες που υποκλάπησαν παράνομα δεν είχε γίνει ούτε στο πλαίσιο συζήτησης για τη μεταρρύθμιση του πρωταθλήματος, ούτε ήταν απαραίτητη για την ενημέρωση του κοινού καθώς το περιεχόμενο ήταν ήδη γνωστό· ότι η μετάδοσή τους στις εκπομπές δεν πρόσθεσε τίποτα νέο στη δημόσια συζήτηση· ότι η ανάγνωση του Α.Μ. από την υποκλαπείσα συνομιλία συνοδεύτηκε από προσβλητικές και συκοφαντικές δηλώσεις για τον ενάγοντα· και ότι η πρόθεση του προσφεύγοντα να προσβάλει τον Β.Μ. προέκυψε από το σχεδιασμό και την παρουσίαση των εκπομπών. Η Κυβέρνηση υποστήριξε τελικά ότι οι αποζημιώσεις που επιβλήθηκαν στον προσφεύγοντα στο πλαίσιο αστικών διαδικασιών δεν ήταν καθόλου δυσανάλογες, ενόψει του επιπέδου ζημίας στα συμφέροντα του ενάγοντα που εκτιμήθηκε προσεκτικά από τα δικαστήρια. Η αστική ποινή δεν επηρέασε με κανέναν τρόπο τη δημοσιογραφική σταδιοδρομία του προσφεύγοντα, η οποία συνεχίστηκε αδιάκοπα.

2. Η εκτίμηση του Δικαστηρίου

26. Τα μέρη συμφωνούν ότι η έκβαση της αστικής δίκης για την οποία υπήρξε καταγγελία ισοδυναμούσε με παρέμβαση στο δικαίωμα του προσφεύγοντα στην ελευθερία της έκφρασης. Δεν αμφισβητείται επίσης ότι αυτή η παρέμβαση «προβλεπόταν από το νόμο» (βλ. παραγράφους 16 και 18 παραπάνω) και επιδίωκε τους θεμιτούς στόχους της προστασίας «της φήμης ή των δικαιωμάτων άλλων», της αποτροπής «της αποκάλυψης πληροφοριών που ελήφθησαν εμπιστευτικά» και της διατήρησης «της εξουσίας και της αμεροληψίας του δικαστικού συστήματος». Μένει να διαπιστωθεί εάν ήταν «απαραίτητες σε μια δημοκρατική κοινωνία».

27. Οι σχετικές γενικές αρχές της νομολογίας του Δικαστηρίου συνοψίστηκαν στην υπόθεση *Bédat κατά Ελβετίας* ([Ευρεία Σύνθεση], αρ. 56925/08, παρ. 48-54, 29 Μαρτίου 2016, με περαιτέρω παραπομπές). Το Δικαστήριο επανέλαβε ειδικότερα, ότι ο τύπος διαδραματίζει ουσιαστικό ρόλο σε μια δημοκρατική κοινωνία και έχει καθήκον να μεταδίδει πληροφορίες και ιδέες για θέματα δημοσίου ενδιαφέροντος. Η προστασία που παρέχει το Άρθρο 10 της Σύμβασης στους δημοσιογράφους ωστόσο, υπόκειται στην προϋπόθεση ότι ενεργούν καλόπιστα προκειμένου να παρέχουν ακριβείς και αξιόπιστες

Μοναδικός Σειριακός Αριθμός: oMHytX8Z2SW7uzpRnFFMLg

πληροφορίες σύμφωνα με τις αρχές της υπεύθυνης δημοσιογραφίας. Η έννοια της υπεύθυνης δημοσιογραφίας, επιπλέον, περιλαμβάνει τη νομιμότητα της συμπεριφοράς ενός δημοσιογράφου και το γεγονός ότι ένας δημοσιογράφος παραβίασε το νόμο αποτελεί σχετική, αν και όχι αποφασιστική, εκτίμηση κατά τον καθορισμό του εάν ενήργησε υπεύθυνα (όπ.π. παρ. 49-50). Όταν αναφέρουν εκκρεμείς ποινικές διαδικασίες, οι δημοσιογράφοι πρέπει να λαμβάνουν υπόψη το δικαίωμα όλων σε δίκαιη ακρόαση, όπως διασφαλίζεται από το Άρθρο 6 παρ.1 της Σύμβασης, το οποίο περιλαμβάνει το δικαίωμα σε αμερόληπτο δικαστήριο. Τα όρια του επιτρεπόμενου σχολίου ενδέχεται επομένως να μην επεκτείνονται σε δηλώσεις που είναι πιθανό να βλάψουν, σκόπιμα ή όχι, τις πιθανότητες να λάβει ένα άτομο δίκαιη δίκη (όπ.π. παρ. 51). Είναι θεμιτό να παρέχεται ειδική προστασία στο απόρρητο της δικαστικής έρευνας σε ποινικές διαδικασίες ενόψει του διακυβεύματος, τόσο για την απονομή της δικαιοσύνης όσο και για το δικαίωμα των υπό έρευνα προσώπων να τεκμαίρονται αθώα (όπ.π. παρ. 68 και 80). Στο συγκεκριμένο πλαίσιο της ανάγκης προστασίας του απορρήτου των πληροφοριών, ένα από τα σχετικά ζητήματα είναι εάν οι εν λόγω πληροφορίες ήταν (μη) γνωστές στο κοινό. Όταν μια συγκεκριμένη πληροφορία είναι ήδη δημόσια γνωστή, το ενδιαφέρον για τη διατήρηση της εμπιστευτικότητας της μπορεί να μην αποτελεί πλέον επιτακτική απαίτηση. Ωστόσο, αυτός ο παράγοντας δεν θα αφαιρέσει απαραίτητα την προστασία του άρθρου 8 της Σύμβασης, ειδικά εάν το ενδιαφερόμενο πρόσωπο δεν έχει συναινέσει στην αποκάλυψή του (βλ. *N.Š. κατά Κροατίας*, αρ. 36908/13, § 100, 10 Σεπτεμβρίου 2020, με περαιτέρω παραπομπές).

28. Το πλαίσιο στο οποίο γίνονται οι παρατηρήσεις είναι επίσης σχετικό, καθώς στην περίπτωση των προφορικών δηλώσεων που γίνονται κατά τη διάρκεια ζωντανής μετάδοσης, ο παρουσιαστής στερείται της δυνατότητας αναδιατύπωσης, τελειοποίησης ή απόσυρσής τους πριν δημοσιοποιηθούν (βλ. *Λιοναράκης εναντίον Ελλάδας*, αρ. 1131/05, παρ. 44, 5 Ιουλίου 2007). Επιπλέον, η τιμωρία ενός δημοσιογράφου για βοήθεια στη διάδοση δηλώσεων που έγιναν από άλλο άτομο σε μια συνέντευξη θα παρεμπόδιζε σοβαρά τη συμβολή του Τύπου στη συζήτηση θεμάτων δημοσίου συμφέροντος και δεν θα έπρεπε να προβλεφθεί εκτός εάν υπάρχουν ιδιαίτερα σοβαροί λόγοι για κάτι τέτοιο (βλ. *Jersild εναντίον Δανίας*, απόφαση της 23ης Σεπτεμβρίου 1994, Σειρά Α αρ. 298, σελ. 23-24, παρ. 35 και στο πλαίσιο της αστικής ευθύνης, *Erla Hlynisdóttir εναντίον Ισλανδίας*, αρ. 43380/10, παρ. 71, 10 Ιουλίου 2012).

29. Καθήκον του Δικαστηρίου κατά την άσκηση της εποπτικής του αποστολής δεν είναι να υποκαθιστά τις εθνικές αρχές, αλλά μάλλον να επανεξετάζει, δυνάμει του

Μοναδικός Σειριακός Αριθμός: oMHytX8Z2SW7uzpRnFFMLg

Άρθρου 10 της Σύμβασης τις αποφάσεις που έχουν λάβει βάσει της εξουσίας αξιολόγησης τους. Αυτό που πρέπει να κάνει το Δικαστήριο είναι να εξετάσει την καταγγελλθείσα παρέμβαση υπό το φως της υπόθεσης στο σύνολό της και να καθορίσει κατά πόσον ήταν ανάλογη προς τον επιδιωκόμενο θεμιτό σκοπό και εάν οι λόγοι που επικαλούνται οι εθνικές αρχές για να την δικαιολογήσουν είναι «σχετικοί και επαρκείς (βλ. *Bédat*, προαναφερθείσα, παρ. 48). Όταν οι εθνικές αρχές έχουν σταθμίσει τα διακυβευόμενα συμφέροντα σύμφωνα με τα κριτήρια που ορίζονται στη νομολογία του Δικαστηρίου, το Δικαστήριο θα απαιτούσε ισχυρούς λόγους για να υποκαταστήσει την άποψή του με εκείνη των εθνικών δικαστηρίων (όπ.π., παρ. 54, και *Axel Springer AG κατά Γερμανίας* [Ευρεία Σύνθεση], αρ. 39954/08, παρ. 88, 7 Φεβρουαρίου 2012). Το Δικαστήριο θα εξετάσει τώρα την αιτιολόγηση της παρέμβασης, λαμβάνοντας υπόψη την εκτίμηση των εθνικών δικαστηρίων.

(α) Η νομιμότητα της συμπεριφοράς του προσφεύγοντα

30. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι στις 22 Οκτωβρίου 2012 ο προσφεύγων είχε διαδώσει παράνομα τη δήλωση μάρτυρα από έναν εκκρεμή φάκελο ποινικής έρευνας και ότι οι συνομιλίες που αποκαλύφθηκαν στις 12 Νοεμβρίου 2012 είχαν υποκλαπεί παράνομα. Αυτό έγινε δεκτό από τα εθνικά δικαστήρια και δεν αμφισβητήθηκε από τον προσφεύγοντα (βλ. παραγράφους 14-16 και 23 παραπάνω). Αυτό το στοιχείο, αν και δεν είναι καθοριστικό, παίζει ρόλο στη στάθμιση των συμφερόντων που πραγματοποιεί το Δικαστήριο. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι τα εθνικά δικαστήρια το τόνισαν ορθά ως μέρος της στάθμισης των συμφερόντων τους στην υπόθεση του προσφεύγοντος, καθώς αυτός, ως επαγγελματίας δημοσιογράφος, δεν μπορούσε να ισχυριστεί καλή τη πίστη ότι δεν γνώριζε τα παράνομα μέσα με τα οποία είχαν ληφθεί οι ηχογραφήσεις ή ότι η αποκάλυψη της κατάθεσης μάρτυρα παραβίαζε τη σχετική νομοθεσία (βλ. *Bédat*, αναφέρθηκε ανωτέρω, παρ. 57, και *Giesbert και λοιποί κατά Γαλλίας*, αρ. 68974/11 και 2 άλλοι, παρ. 86, 1 Ιουνίου 2017).

(β) Περιεχόμενο των εκπομπών

31. Όσον αφορά το περιεχόμενο των επίμαχων τηλεοπτικών εκπομπών, τα εθνικά δικαστήρια κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι ήταν εκ προθέσεως δυσφημιστικό και επιβλαβές για την τιμή και την υπόληψη του Β.Μ. καθώς και την κοινωνική και επαγγελματική του θέση στο ελληνικό ποδόσφαιρο (βλ. παραγράφους 14-16 παραπάνω). Περαιτέρω κατέληξαν ότι τα αρχεία των συνομιλιών και οι καταγγελίες κατά του Β.Μ.

Μοναδικός Σειριακός Αριθμός: oMHytX8Z2SW7uzpRnFFMLg

που έγιναν από τον Α.Κ., συνοδευόμενα από προσβλητική γλώσσα, παρουσιάστηκαν στο πλαίσιο έντονης διαμάχης μεταξύ των δύο ανδρών, χωρίς να συμβάλουν περαιτέρω στην ευαισθητοποίηση των τηλεθεατών για τις υποθέσεις των στημένων αγώνων.

32. Ο προσφεύγων υποστήριξε ότι οι πληροφορίες που είχε παρουσιάσει στο πρόγραμμα του Οκτωβρίου ήταν απόσπασμα από κατάθεση μάρτυρα και ότι δεν είχε λάβει συγκεκριμένη θέση σχετικά με τους ισχυρισμούς κατά του Β.Μ. Περαιτέρω, είχε επισημάνει ρητά στην εκπομπή του Νοεμβρίου ότι δεν μπορεί να παραβλέψει τις απόψεις του Α.Κ. ή τα αρχεία των υποκλαπόμενων συνομιλιών (βλ. παράγραφο 10 ανωτέρω). Επιπλέον, η εκπομπή αυτή μεταδόθηκε ζωντανά στην τηλεόραση, επομένως είχε μια περιορισμένη δυνατότητα να αναδιατυπώσει, να βελτιώσει ή να ανακαλέσει τα σχόλια του Α.Κ. πριν αυτά δημοσιοποιηθούν (βλ. Λιοναράκης, προαναφερθείσα, παρ. 44). Ο προσφεύγων ισχυρίστηκε ότι είχε αποστασιοποιηθεί επισήμως από τις δηλώσεις του Α.Κ. και δεν μπορούσε να θεωρηθεί υπεύθυνος για τις προσωπικές του παρατηρήσεις (συγκρίνετε με υπόθ. *Jersild*, αναφέρθηκε ανωτέρω, παρ. 34-35).

33. Το Δικαστήριο σημειώνει, όπως έκαναν τα εθνικά δικαστήρια, ότι ο προσφεύγων δεν κατέβαλε καμία προσπάθεια στην εκπομπή Οκτωβρίου να προσαρμόσει τις πληροφορίες σχετικά με τους ισχυρισμούς κατά του Β.Μ. σε μια ευρύτερη ενημερωμένη συζήτηση για τη διερεύνηση των υποθέσεων στημένων αγώνων. Το ίδιο ισχύει, όπως τόνισαν τα εθνικά δικαστήρια, για την εκπομπή Νοεμβρίου, την οποία ο προσφεύγων ετοίμασε γνωρίζοντας εκ των προτέρων όχι μόνο τον καυγά των δύο ανδρών αλλά και για το βασικό περιεχόμενο της συνεισφοράς του Α.Κ., όπως υποδηλώνει η ανακοίνωση που έγινε πριν από τη μετάδοση (βλ. παράγραφο 8 παραπάνω). Επιπλέον, το Δικαστήριο σημειώνει ότι ο προσφεύγων δεν ισχυρίζεται ότι προσπάθησε να δώσει στον Β.Μ. την ευκαιρία να αντιδράσει στις κατηγορίες που του απαγγέλλθηκαν και ότι επέτρεψε στον Α.Κ. να προχωρήσει στην εκτενή ανάγνωση των αρχείων των συνομιλιών που υποκλάπηκαν χωρίς να εισάγει καμία προσπάθεια εξισορρόπησης των αρνητικών απόψεων που περιέχονται σε αυτά. Το Δικαστήριο δεν μπορεί παρά να συμπεράνει από όλα τα παραπάνω ότι ο προσφεύγων στόχευε σε μια εντυπωσιακή κάλυψη του υποτιθέμενου ρόλου του Β.Μ. στους στημένους αγώνες και κάλεσε τους θεατές να καταλήξουν σε ένα προκαθορισμένο συμπέρασμα σχετικά με την ενοχή του (συγκρίνετε *Bédat*, αναφέρθηκε ανωτέρω, παρ. 60 και αντίθεση *Erla Hlynisdóttir κατά Ισλανδίας* (αρ. 2), αρ. 54125/10, παρ. 73, 21 Οκτωβρίου 2014).

(γ) Συνεισφορά σε συζήτηση δημοσίου συμφέροντος

Μοναδικός Σειριακός Αριθμός: oMHytX8Z2SW7uzpRnFFMLg

34. Είναι αλήθεια ότι η ποινική έρευνα για τις υποθέσεις στημένων αγώνων ήταν θέμα δημοσίου συμφέροντος που αφορούσε ένα πρόβλημα για το οποίο το κοινό θα είχε συμφέρον να ενημερωθεί και το οποίο είχε αναφερθεί ευρέως στα ελληνικά αθλητικά μέσα ενημέρωσης (βλ. *Satakunnan Markkinapörssi Oy και Satamedia Oy κατά Φινλανδίας* [Ευρεία Σύνθεση], αρ. 931/13, παρ. 171, 27 Ιουνίου 2017). Ωστόσο, τα εθνικά δικαστήρια σε αιτιολογημένες αποφάσεις έκριναν ότι εφόσον οι πληροφορίες που περιείχονταν στην κατάθεση μάρτυρα και στις συνομιλίες που υποκλάπηκαν ήταν ήδη γνωστές στο κοινό, η αποκάλυψή τους δεν είχε συμβάλει στην ενημέρωση του κοινού. Εδώ, πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ του αντικειμένου της ποινικής έρευνας για τις υποθέσεις στημένων αγώνων ως θέμα δημοσίου συμφέροντος και του τρόπου με τον οποίο ο προσφεύγων προετοίμασε και διεξήγαγε τις εκπομπές του. Οι αποκαλύψεις που έγιναν στις εκπομπές του προσφεύγοντα δεν συνοδεύτηκαν από περαιτέρω συζήτηση για το θέμα των στημένων αγώνων. Επίσης, πέραν του γεγονότος ότι είχαν ήδη αποκαλυφθεί ισχυρισμοί για συμμετοχή του Β.Μ. σε στημένους αγώνες πριν από περισσότερο από ένα χρόνο, ο ίδιος ο Α.Κ. ανέφερε ότι είχε αντιδράσει σε προηγούμενες παρατηρήσεις του Β.Μ. και η συμπεριφορά του φαινόταν ότι ήταν μέρος προσωπικής διαμάχης (αντίθετα με *Ottan κατά Γαλλίας*, αρ. 41841/12, παρ. 63, 19 Απριλίου 2018, και συγκρίνετε με το προσέγγιση σε παρόμοιο πλαίσιο αλλά σχετικά με τις παρατηρήσεις του ίδιου του προσφεύγοντα, *Tuluş κατά Ρουμανίας* (απόφ.) [Επιτροπή], αρ. 23562/13, παρ. 28, 17 Δεκεμβρίου 2019, με περαιτέρω παραπομπές). Συνοπτικά, το Δικαστήριο δεν βλέπει κανένα λόγο να υποκαταστήσει την άποψή του με εκείνη των εθνικών δικαστηρίων, τα οποία είχαν ένα ορισμένο περιθώριο εκτίμησης σε τέτοια ζητήματα (βλ. *Bédat*, αναφέρθηκε ανωτέρω, παρ. 65-67).

(δ) Επιρροή στην ποινική διαδικασία

35. Από τη δικογραφία φαίνεται ότι τμήματα των αρχείων που μεταδόθηκαν και στις δύο εκπομπές έχουν δημοσιοποιηθεί νωρίτερα. Ωστόσο, όπως αναφέρθηκε ήδη, αυτός ο παράγοντας από μόνος του δεν μπορεί να αφαιρέσει την προστασία που συνήθως παρέχεται στο απόρρητο των δικαστικών ερευνών ή σε ευαίσθητες προσωπικές πληροφορίες (βλ. παράγραφο 27 ανωτέρω). Το Δικαστήριο σημειώνει ότι η κατάθεση μάρτυρα που διάβασε ο προσφεύγων στην εκπομπή του Οκτωβρίου σαφώς καλυπτόταν από το απόρρητο της εν λόγω ποινικής έρευνας. Σημειώνει περαιτέρω ότι ο Β.Μ. είχε καλέσει πριν από την εκπομπή του Νοεμβρίου τον προσφεύγοντα και τον Α.Κ. να απέχουν από οποιαδήποτε δυσφημιστική αναφορά στο όνομα ή το πρόσωπό του και από

Μοναδικός Σειριακός Αριθμός: oMHytX8Z2SW7uzpRnFFMLg

την παρουσίαση οποιουδήποτε υλικού που έχει αποκτηθεί παράνομα και ήταν στην διάθεσή τους (αντίθετα *Brisce κατά Ρουμανίας*, αρ. 26238/10, παρ. 113, 11 Δεκεμβρίου 2018). Το Δικαστήριο έχει ήδη διαπιστώσει ότι το περιεχόμενο των εν λόγω εκπομπών καλούσε τους θεατές να καταλήξουν σε ένα προκαθορισμένο συμπέρασμα σχετικά με την ενοχή του Β.Μ. στις υποθέσεις στημένων αγώνων. Σε μια περίοδο που η ποινική έρευνα βρισκόταν ακόμη σε εξέλιξη, αυτό ενέχει κίνδυνο να επηρεάσει την πορεία της διαδικασίας. Το Δικαστήριο, επομένως, δεν βλέπει κανένα λόγο να υποκαταστήσει την άποψή του με εκείνη των εθνικών δικαστηρίων όταν, εξισορροπώντας το δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης με το δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής ζωής και τη διατήρηση της εξουσίας και της αμεροληψίας του δικαστικού σώματος, έδωσαν σημαντικό βάρος στον παράνομο τρόπο με τον οποίο το εν λόγω υλικό διαδόθηκε και αποκτήθηκε.

(ε) Παραβίαση του δικαιώματος του Β.Μ. στο σεβασμό της ιδιωτικής του ζωής

36. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι ο Β.Μ., δεδομένης της θέσης του, ήταν δημόσιο πρόσωπο και τα όρια της αποδεκτής κριτικής πρέπει συνεπώς να είναι ευρύτερα από ό,τι στην περίπτωση ενός απλού ανθρώπου. Συμφωνεί επίσης ότι οι πληροφορίες που αποκαλύφθηκαν δεν αφορούσαν την προσωπική του ζωή, αλλά μάλλον την υποτιθέμενη συμπεριφορά του ως πρόεδρος ποδοσφαιρικού συλλόγου και ισχυρού παράγοντα του ελληνικού ποδοσφαίρου (βλ., *mutatis mutandis* (κατ' αναλογία), *Erla Hlynisdóttir*, αναφέρθηκε ανωτέρω, παρ.65). Ωστόσο, όπως εξηγούν τα εγχώρια δικαστήρια, ο σχεδιασμός των εκπομπών και οι δηλώσεις που έκανε ο Α.Κ. στις 12 Νοεμβρίου 2012 μπόρεσαν να αμαυρώσουν σοβαρά τη φήμη του Β.Μ. και ως εκ τούτου επιτεύχθηκε ένας βαθμός σοβαρότητας ώστε να είναι σε θέση να βλάψουν το δικαίωμά του για σεβασμό της ιδιωτικής ζωής (βλ. *Bédat*, αναφέρθηκε ανωτέρω, παρ. 72). Ουσιαστικά απεικόνιζαν τον Β.Μ. ως επικίνδυνο πρόσωπο που εμπλέκεται σε παράνομες πρακτικές και προδικάζει τα αποτελέσματα εκκρεμούς έρευνας. Δεν μπορεί να υπάρχει καμία αμφιβολία ότι μετά τη νομική επιστολή της 12ης Νοεμβρίου 2012 ο προσφεύγων το γνώριζε πλήρως (βλ. παράγραφο 8 ανωτέρω). Υπό αυτές τις συνθήκες, λαμβάνοντας επίσης υπόψη τον τρόπο με τον οποίο ο προσφεύγων σχεδίασε και εκτέλεσε τις εκπομπές του (βλ. παράγραφο 33 ανωτέρω), το Δικαστήριο ευθυγραμμίζεται με την εκτίμηση των εθνικών δικαστηρίων ότι τα όρια της υπεύθυνης δημοσιογραφίας έχουν ξεπεραστεί στην παρούσα υπόθεση (βλ. *Sağdıç κατά Τουρκίας*, αρ. 9142/16, παρ.40-41, 9 Φεβρουαρίου 2021).

**Μοναδικός Σειριακός Αριθμός: oMHytX8Z2SW7uzpRnFFMLg
(στ) Αναλογικότητα των αποζημιώσεων που επιδικάστηκαν**

37. Τέλος, η διαταγή για τον προσφεύγοντα να καταβάλει αποζημιώσεις εκδόθηκε σε αστικές και όχι ποινικές διαδικασίες. Κατά την εκτίμηση του ύψους της αποζημίωσης, τα εθνικά δικαστήρια αναφέρθηκαν ρητά σε συγκεκριμένα γεγονότα, όπως η μετάδοση του προγράμματος σε εθνικό τηλεοπτικό δίκτυο, το ευρύ κοινό του, συμπεριλαμβανομένων των επαγγελματιών του αθλητισμού και των φιλάθλων, η εκτιμώμενη ζημιά στην υπόληψη του B.M. (βλ. παράγραφο 14 ανωτέρω.). Υπό το φως των ανωτέρω σκέψεων, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι οι λόγοι που προβλήθηκαν από τα εθνικά δικαστήρια για να δικαιολογήσουν την αναλογικότητα της επιδικαζόμενης αποζημίωσης ήταν συναφείς και επαρκείς υπό τις περιστάσεις (συγκρίνετε με *Milosavljević κατά Σερβίας* (αρ. 2), αρ. 47274 /19, παρ.69-70, 21 Σεπτεμβρίου 2021, και *Peruzzi κατά Ιταλίας*, αρ. 39294/09, παρ.64-65, 30 Ιουνίου 2015).

(ζ) Συμπέρασμα

38. Υπό το φως των παραπάνω σκέψεων, το Δικαστήριο καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι λόγοι που επικαλέστηκαν τα εθνικά δικαστήρια για να δικαιολογήσουν την παρέμβαση στα δικαιώματα του προσφεύγοντα ήταν «σχετικοί και επαρκείς» και εξέτασαν τα βασικά στοιχεία της υπόθεσης. Το Δικαστήριο είναι πεπεισμένο ότι τα εθνικά δικαστήρια εφάρμοσαν πρότυπα που ήταν σύμφωνα με τις αρχές που ενσωματώνονται στο Άρθρο 10 της Σύμβασης και βασίστηκαν σε μια αποδεκτή εκτίμηση των σχετικών γεγονότων. Επομένως, δεν διακρίνει ισχυρούς λόγους που θα απαιτούσαν από αυτό να υποκαταστήσει την άποψή του με εκείνη των εθνικών δικαστηρίων και να παραμερίσει την εξισορρόπηση που έκαναν αυτά (βλ. *Satakunnan Markkinapörssi Oy και Satamedia Oy*, αναφέρθηκε ανωτέρω, παρ.198). Η παρέμβαση στην άσκηση από τον προσφεύγοντα του δικαιώματός του στην ελευθερία της έκφρασης θα μπορούσε εύλογα να θεωρηθεί ως «απαραίτητη σε μια δημοκρατική κοινωνία» κατά την έννοια του Άρθρου 10 παρ.2 της Σύμβασης και οι αρχές του εναγόμενου Κράτους ενήργησαν εντός του περιθωρίου εκτίμησής τους για την επίτευξη δίκαιης ισορροπίας μεταξύ των ανταγωνιστικών συμφερόντων που διακυβεύονται. Ως εκ τούτου, το Δικαστήριο καταλήγει στο συμπέρασμα ότι δεν υπήρξε παραβίαση του Άρθρου 10 της Σύμβασης.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ,

Μοναδικός Σειριακός Αριθμός: oMHytX8Z2SW7uzpRnFFMLg

1. *Κηρύσσει* την προσφυγή παραδεκτή ·
2. *Κρίνει* ότι δεν υπήρξε παραβίαση του Άρθρου 10 της Σύμβασης.

Συντάχθηκε στην Αγγλική γλώσσα και ανακοινώθηκε εγγράφως στις 7 Μαΐου 2024 σύμφωνα με τον κανονισμό 77 παρ.2 και 3 του Κανονισμού του Δικαστηρίου.

(χειρόγραφη υπογραφή)

Όλγκα Τσερνισόβα

(Olga Chernishova)

Αναπληρώτρια Γραμματέας

(χειρόγραφη υπογραφή)

Πέρε Πάστορ Βιλανόβα

(Pere Pastor Vilanova)

Πρόεδρος

Σύνολο σελίδων στα Αγγλικά: 12

Σύνολο σελίδων μετάφρασης: 17

Επίσημη μετάφραση στα Ελληνικά ως προς την πιστή και ακριβή απόδοση του περιεχομένου χωρίς μεταβολές από το έγγραφο στα Αγγλικά.

Αθήνα, 19/08/2024. Ελένη Λιάκουρα

Πιστοποιημένη Μεταφράστρια Υπουργείου Εξωτερικών, Αρ. Μητρώου 074